

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. An qui in Ordinatione, Sacerdotij tetigit tantum Calicem, & von
Patenam, validè ordinatus fuerit? Ex part. 6. tr. 8. & Misc. 3. res. 19. p.
273.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

& supra in Ref. 7. §. Prohibetur etiam post medium, & late in to. 3. c. 2. n. 8. Molfes. in summ. tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 42. cum Valquez loco citato, nempe, non esse necessarium, vt ordinandus tangat physicè materiam, sed sufficere vt extensione manuum ostendat se eam ab ordinante acceptare, quia Concilium Florentinum de ordine, nihil meminit de contactu, sed tantum de traditione, cum tamen diligentissimè egerit de necessariis pertinentibus ad essentiam Sacramentorum. Secundo, traditio instrumentorum tantum deseruit ad determinandam potestatem, quæ datur. Sed ad hoc non requiritur contactus, sed ostensio præfens cum signo acceptatio, quia non est eadem ratio, quæ in Baptismo, Confirmatione, & Vnctione: non enim dicitur quis lauari, vel ungi, nisi aqua, vel oleum attingat eius corpus. Tertio confirmatur, quia verè dicitur quis accipere equum, vel nummos in foos, licet illos non tangat, modò sit ostensio præfens, qua tradantur, & ab ipso acceptentur. Denique aliquando potest acquiri possessio, & esse vera traditio sine reali apprehensione, modò sit aliquod signum exterius loco illius apprehensionis realis, vt patet. Ergo, &c. Hæc omnia intelligenda sunt de necessitate Sacramenti, nam de necessitate præcepti ordinandus, vt notat Coninch. de Sacram. d. sp. 20. dub. 7. n. 71. concl. 6. tenetur tangere saltem calicem & patenam.

Sup. hoc in Ref. 1. §. Notandum autem. Tenetur.

RESOL. X.

An qui in ordinatione Sacerdotis tetigit tantum Calicem, & non Patenam, valide ordinatus fuerit? Ex part. 6. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 19.

§. 1. CASUS in praxi accidit, & de illo ego interrogatus fui à quodam Illustrissimo Antislite, & affirmatiuè respondi: & ita hanc sententiam tenet nouissimè Ioannes Petit in Theol. Sacram. part. 2. tract. 7. sect. 93. vbi sic ait. Communis sententia est contactum materię esse de essentia; quia in quolibet Sacramento habente materiam, necesse est, vt suscipiens contingat illam, vt patet in Baptismo & aliis. Tenetur ergo ordinandus Sacerdos, tangere calicem & patenam, saltem ex necessitate præcepti: quia hoc expressè in rituali præscribitur: quia tamen is qui tangit calicem, secundum communem vsum videtur tangere etiam patenam ei impositam, est satis probabile, hunc contactum ad valorem Sacramenti sufficere, & contactum patenæ tantum ad maiorem securitatem exigi. Ita Petit; cui etiam adde Stephanum Bauny in Theol. Moral. part. 1. tract. 7. quæst. 12. vbi ita allert. Qui in Sacerdotem ordinatur tenetur necessitate præcepti tangere calicem & patenam cui superposita est hostia. An autem immediatus esse hic contactus debeat, disputant Auctores. Probabilis est opinio mediatum sufficere saltem respectu patenæ, quia secundum communem vsum, tangi censetur patena, quando calix tangitur, & proinde sufficit calicis solius contactus ad valorem Sacramenti. Ita ille. Verum quia hoc certò non constat, & est omnis in Sacramentis querenda securitas, curadum est, vt tam calix, quam patena immediatè tangatur, grauitèrque proinde peccatum, qui fecus faceret cù aduertètia.

RESOL. XI. An Sacerdos, qui in ordinatione tetigit Calicem, & non Patenam possit pro Missis dicendis accipere stipendium, nisi denuo ordinetur sub conditione?

pendium, nisi denuo ordinetur sub conditione? Et an contactus physicus Patena requiratur de necessitate Sacramenti? Et vtrum sit equalis ratio de contactu Hostia, ac de contactu Calicis, & Patenæ? Et deducitur, an contactus physicus instrumentorum sit necessarius pro validitate in Ordine Sacerdotij, & aliorum Ordinum? Et an sit futura valida consecratio, si Episcopus porrigat panem extra Patenam? Idem est dicendum de vino extra calicem? Ex part. 10. tr. 16. Misc. 6. Ref. 88.

§. 1. ALIQUIS possit affirmatiuè respondere: nam qui tetigit Calicem, dicitur moraliter tangere Patenam, & talis ordinatio esset valida. Et idèd Martinus de San Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 2. de Ordine, num. 14. sic allert: [En caso, que no se toque la Patena, ni la Hostia, si no solamente el Caliz, siento es mucho mas probable, que es valido el Sacramento: porque en tocando el Caliz se tocan la Patena, y Hostia, que estan en cima, arg. l. vulg. aris 21 ff. de furt. Gloss. earum in l. restituata 47. ff. ad Treb. & sufficit tangere modicum, quod non habet discontinuationem ad totum, argum. cap. vnic. de consecrat. Eccles. lib. 6.] Ita ille, qui citat Sorum, Valentiam, Valquez, Hurtadum, & Granadum; quibus adde Castrum Palaum tom. 4. disputat. 27. punct. 5. num. 20. & alios, quos citat. Et hoc à fortiori tenent Doctores, asserentes, contactum physicum non esse necessarium pro validitate Sacramenti in ordinatione Sacerdotij, & aliorum Ordinum, vt nouissimè, me citato tenet Martinon de Sacram. tom. 2. disp. 66. sect. 5. num. 61. qui postea pro casu nostro num. 68. sic ait: Cæterum, plerique illorum, qui volunt, contactum materię necessariò requiri ad valorem Sacramenti ordinis, dicunt, non esse necessarium tangere proximè singula, quæ pro materia offeruntur: sed sufficere, quod in Sacerdotis ordinatione, v. g. tangatur Calix suppositus Patenæ: neque magis necessarium esse tangi Hostiam ipsam Patenæ superpositam, quam vinum in Calice contentum, quod certè nullus ordinandorum tangit. Sic ille, & alij, quos citat Quintanadueñas in instruct. ordin. par. 3. §. 2. num. 14. vbi sic ait: [No es necesario tocar todas las cosas, como son en el Sacerdotio el Caliz, Patena, y Hostia, sino qualquiera que toque basta, estando iuncta con las otras, y qualquiera parte de qualquiera destas cosas: y este tacto solo requerir por bastante los Doctores, que afirman ser necesario con tacto fisico, sienten otros.]

2. Sed, his non obstantibus, quia non desunt Doctores, quos citat Coninch. de Sacram. disput. 20. dub. 7. num. 71. & Opatouius de Sacrament. tract. de Ordine, disp. 1. quæst. 4. num. 66. asserentes contactum physicum Patenæ requiri de necessitate Sacramenti, idèd respondeo ad casum propositum negatiuè, quod idem dicendum est in casu aliarum opinionum probabilium, nempe non posse secundum illas ordinationem celebrare, nec stipendium pro Missis sumere, nisi denuo ordinetur sub conditione. Et ita me citato tenet nouissimè Cardinalis de Lugo in Consl. mor. lib. 1. dub. 1. num. 11. Tannerus tom. 4. disp. 7. §. 2. dub. 1. n. 14. & alij. Vnde hanc sententiam in terminis docet amicissimus P. Dicastillo de Sacram. tom. 1. tract. 6. disp. 1. dub. 14. num. 205. Qui tamen, me citato, rectè obseruat, hoc non esse dicendum, si tangeret Calicem, & Patenam, non tamen Hostiam; nam in tali casu moraliter certum est, ordinationem esse validam.

3. Sed nouissimè duo viri docti contrarium asserunt,

Sup. contentò à lin. 2. huius Resol. supra in Ref. 8. §. vlt. & in Ref. 9. §. 24. cursum ad medium, & in Ref. 10. & in Ref. seq. §. Sed licet, breuiter, post mediũ, vers. Idemque.

Sup. hoc eò-lactu physico in Ref. 1. not. præteritæ §. 2. & in Ref. 2. §. 2. in fine, à vers. Imo & seq. & supra in Ref. 1. §. Notandum, & in Ref. 7. §. Probatur etiã nostra, & infra in Ref. 19. §. Vnde à lin. 8. & late in to. 3. tr. 1. Ref. 66. à lin. 2. & in to. 4. tr. 2. Ref. 19. à lin. 4.

Sup. hoc in Resolutionibus, & §§. not. præteritæ.

Sup. hoc stipendio in Ref. seq. §. Sed licet, cursum ante medium.

Sup. hoc, & contentis in duobus §§. seqq. signauer supra in Ref. 8. & 9.